

Čudesna završnica

Peta knjiga Belgarijade

Dejvid Edings

Preveo
Aleksandar Milajić

Laguna

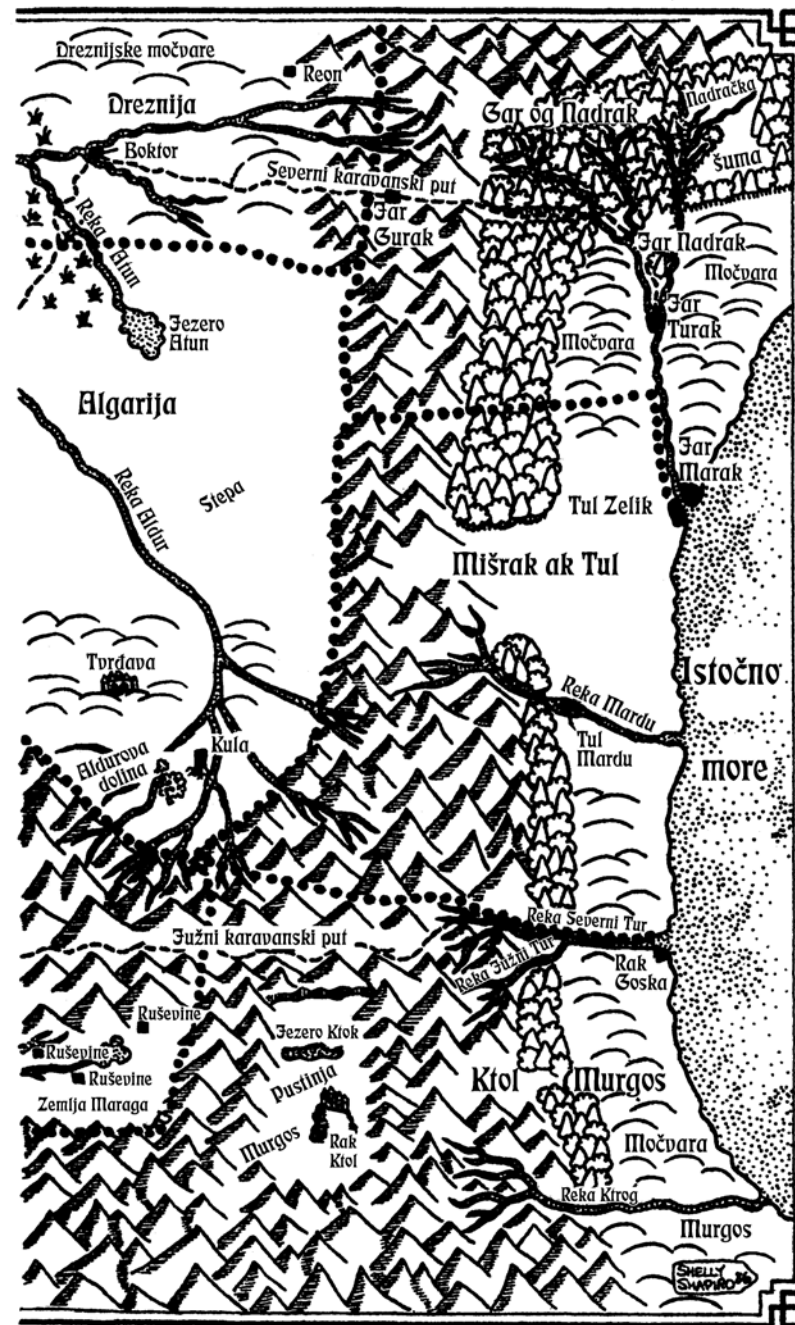
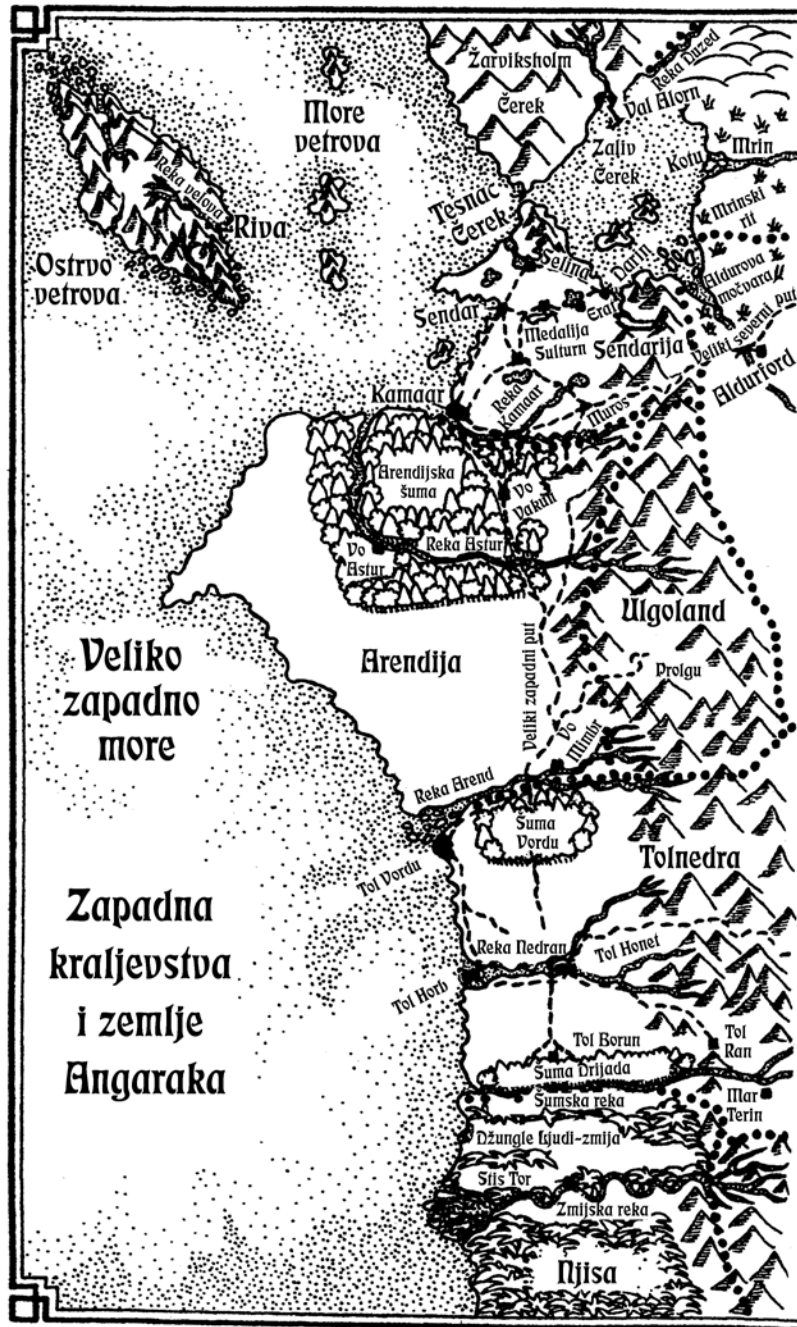
Naslov originala

David Eddings

Copyright © David Eddings

Translation Copyright © 2006 za srpsko izdanje, LAGUNA

*I konačno,
Posvećeno Li, mojoj voljenoj ženi,
čije su ruke i misli dotakle
svaku stranicu,
i koja je učestvovala u nastanku ovog dela,
baš kao što učestvuje u svemu što radim.*

Prolog

O počecima i svrsecima.

Zasnovano na Knjizi Torakovoj*

Počujte me, Angaraci, jer ja sam Torak, gospodar gospodara i kralj kraljeva. Klanjajte se imenu mome i žrtvama me i molitvama darivajte, jer ja sam Bog vaš i vladar vaskolikog sveta angaračkog. Razljutite li me, strašan će vas gnev moj pogoditi.

Postojah pre no što je svet stvoren i postojaću i pošto se planine u pesak satrone, mora do bara usahnu i sve se u ništavilo prometne. Jer ja bejah pre svega, a biću i posle.

Iz bezvremenih bespuća Beskraja ja pogledah budućnost i videh dve Sudbine, obe konačne, što iz bekrajnih hodnika Večnosti hrle jedna ka drugoj, a njihovim će se susretom sve što beše razdvojeno ponovo spojiti. Tada će sve što je bilo, sve što jeste, i sve što tek treba da bude sažeti u jedinstvenu Svrhu.

---

* Napomena priređivača: Ovaj tekst, za koji se veruje da potiče iz strašne *Knjige Torakove*, samo je jedan od nekoliko sličnih koji kruže među Nadracima. Kako je samo najvišim Grolimima dopušteno da izdaju zvanične prepise ovog dela, nemoguće je reći da li je ova verzija verodostojna, mada mnogi dokazi ukazuju na to da jeste. Veruje se da se originalni primerak *Knjige Torakove* nalazi u biblioteci kralja Anega od Čereka, ali nismo bili u prilici da to proverimo.

Kad to videh, ja predložih šestorici braće svoje da za ruke se uhvatimo i stvorimo sve što potrebno je tim dvema Sudbinama. Odaslasmo mesec i sunce na njihove putanje i iznedrismo čitav svet. Prekrismo ga šumom i travom, i stvorismo zveri, ptice i ribe da nasele i zemlju, i nebo i vodu.

Međutim, naš se Otac ne obradova ovome delu mome, no okreće lice svoje na drugu stranu da razmišlja o konačnom. Tad otidoh mu sâm u goru Korimsku, što više je nema, i zatražih oda nj da prihvati ono što stvorih, no on odbi delo moje i od mene se okrenu. Tad otvrdnu srce moje i ja se vratih natrag kao da oca više nemam.

Ja ponovo sakupih braću svoju i ponovo se za ruke uhvatismo pa stvorismo čoveka da sužanj nam bude. I narode stvorismo, pa svakome narodu dadasmo da među nama sebi boga odabere. Jedino ne pustismo da Aldura neko odabere, jer on vazda nezadovoljan i protivan svemu beše. Na to se on odvoji i osami i poče sužnje naše činima svojim da mami, no retko se koji za njime povede.

Narodi što moji bejahu Angaracima sebe nazvahu, a ja ih u milosti svojoj povedoh na goru Korimsku, što više je nema, i tamo im otkrih prirodu Svrhe zarad koje pokrenuh stvaranje sveta.

Tad oni stadoše da obožavaju me, i mole mi se, i žrtve mi paljenice prinose, a ja ih blagosiljah i oni se u beričetu razmnožiše. Iz zahvalnosti mi žrtvenik podigoše da na njemu mi najlepše deve i najhrabriju momčad svoju darivaju, a ja ih opet blagosiljah, pa najmućniji i najbrojniji od svih naroda postadoše.

To srce Aldurovo ispuni zavišću zbog ljubavi tolike što darivana mi beše i on me omrznu, pa stade da u tajnim kutkovima duše svoje kuje zaveru protiv mene. Uze on jedan kamen i život u nj udahnu ne bi li tako moju Svrhu osujetio i tim kamenom mene pokorio. I tako nastade Ktrag Jaska. I on njime zapečati mržnju većitu spram mene. Aldur se tad izdvoji s onima što ih učenicima svojim nazivaše da zajedno dokuče kako će tim kamenom svu vlast za sebe prigrabiti.

Shvatih tad da taj prokleti će kamen Aldura od mene i od braće ostale odvojiti, pa otidoh k njemu da požalim mu se i umolim ga da zle čini svoje povuče i oduzme mu život što mu ga udahnu.

To učinih jedino da Aldur se od braće svoje ne bi odvajao. Čak se i unizih da pred njime zaplačem.

No već beše zli taj kamen poseo dušu Aldurovu i iz srca me njegovoga izbacio i shvatih tad da sopstveno će ga delo u ropstvu večnome držati. On se oholo meni obrati i htede da od sebe otera me.

Tad iz velike ljubavi svoje, a i da spasao bih ga od strašna usuda što videh da ga čeka, ja podigoh ruku na brata svog i oteh mu taj kleti kâm. Ponesoh Ktrag Jasku sa sobom, da volji ga svojoj potčinim, da umirim pogan njegovu, da ugušim zlo zarad kog stvoren beše. Tako na sebe preuzeh teret Aldurovog dela.

Strašan bejaše bes brata moga. On otide braći našoj i ispriča im laži o meni. Svaki od njih potom dođe da naruži me i zapovedi mi da vratim Alduru taj kamen što dušu mu preobrati i čije sam zle moći hteo da spasem ga. Ali ja ne popustih.

Oni se tad na vojnu podigoše. Čitavo se nebo od dima pomračilo kad narodi njihovi stadoše oružje da kuju ne bi li svu zemlju natopili krvcom Angaraka mojijeh. Kad godina jedna prođe, vojske udariše na zemlje angaračke, predvođene braćom mojom.

Nerad bejah da na njih ruku podignem, a opet im ne mogah pustiti da pustoše zemlju naroda mog i proliju krv onih što meni se klanjaju. A i znadijah da rat takav između moje braće nikakva dobra doneti neće. U borbi toj, dve Sudbine što videh ih mogle bi prerano jedna na drugu udariti, a u tome bi se susretu čitava vaseljena raspala.

Tad odabrah ono od čega zazirah više, ali što manje zla doneće od onog što videh ga, pa uzeh taj kleti kâm i na samu ga zemlju podigoh. U meni beše Svrha jedne od onih Sudbina, a Svrha druge beše vezana za kamen Aldurov. Teret svega što beše i što će biti pade na nas dva i zemlja ne mogaše to da izdrži. Raspuče se njena kora poda mnom u paramparčad, a mora jurnuše da je svu poplave. Tako narodi ostadoše razdvojeni da jedni do drugih doći ne mogu i krv prolivati.

Al' velika beše pogan što je Aldur u taj kamen ugradi. Kad podigoh ga i zapovedih mu da svet podeli, ne bih li tako pokolj sprečio, iz njega sunu plam pa mi sažeže ruku i oslepi mi oko kojim

ga pogledah i pola mi lica nagrdi, i ja, koji najbolji od sve braće bejah, predmetom gađenja postadoh, te se pokrih obrazinom od živa čelika da me se narod moj ne plaši.

Teška me je patnja ophrvala od zla tolikog što učinjeno mi beše i duša mi se bolom ispuni, bolom koji će uminuti tek kad se taj pogani kâm zla svojega oslobodi i zbog pakosti se svoje pokaje.

Sad tavno more stajase između naroda mog i onih što na nj udariti hotijaše i neprijatelji se moji razbežaše kad videše šta uradili. Da, čak i braća moja utekoše iz sveta što stvorismo ga i više mi nijedan ne htede na megdan stati, no ipak nastaviše da se u duhu potajno javljaju pristašama svojim.

Potom povedoh narod svoj u Pustaru malorijsku i nađoh mu mesto skrovito da na njemu grad sebi sagrade. Nazvaše ga Ktol Mišrak, u spomen na bol što ga za njihovo dobro pretrpeli, a ja grad sakrih pod oblak, da ga niko nikad ne otkrije.

Onda kovčeg železni sakovah i u njega Ktrag Jasku položih da nikada više živo meso ne oprlji. Hiljadu sam godina, i još hiljadu preko, pokušavao da oslobodim zle čini što ih Aldur u kam taj utka. Velikim sam magijama i rečma najmoćnijim napadao tu prokletinju, ali vatru zlu njegovu ne ugasih, nit ublažih prokletstvo što on donese na svet.

Tad se Belar, najmlađi i najnagliji od sve braće moje, uroti s Aldurom, u čijoj duši još mržnja i zavist spram mene tinjahu. On se u duhu obrati Alornima, svome narodu prostome, i okrete ih protiv mene, a Aldur poslao Belgarata, učenika kome najviše mržnje svoje uspe da prenese, da im se pridruži i sebi da privoli Čereka, vođu alornskog, i tri sina njegova.

Zlim činima čarobnjačkim oni predoše more što ga stvorih i noću se, kô lopovi, ušunjaše u Ktol Mišrah, pa mučki i kukavički uđoše u moju gvozden-kulu i pronađoše kovčeg u kome mrski kam ležase.

Najmlađi sin Čerekov, što narod ga Rivom Gvozdenom Rukom prozva, toliko beše upleten u čini i mađije da mogaše bez bojazni da uzme kamen.

Onda utekoše put zapada.

Ja povedoh ratnike naroda svog u poteru ne bih li sprečio da prokletstvo Ktrag Jaske ponovo padne na svet, ali uto onaj što Riva ga zvalu podiže kamen i na nas poslao oganj zli njegov. Lopovi tako pobegoše i odnesoše tu pogani u zemlje svoje zapadne.

Tad poruših moćne zidine Ktol Mišraka, pa izagnah narod svoj iz razvalina njegovih i podelih ga na plemena. Tule, širokih pleća za nošenje tereta, poslao u unutrašnjost, a Murge, najsuvoju moju decu, na jug. Najviše ih pak ostavih sa sobom, u Maloriji, da me dvore i razmnožavaju se dok ih dovoljno ne bude da s vojskom silnom na zapad udarim.

Poviše vaskolikog naroda svog postavim Grolime, pa ih u čini i čarobnjaštvo uputih, da sveštenici moji budu i red da održavaju, i još im pokazah kako na oltarima mojim večiti oganj da raspiruju i žrtve mi neumorno prinose.

Belgarat u izopačenosti svojoj poslao Rivu s onim prokletim kamenom na Ostrvo vetrova. Tad Belar natera dve zvezde da padnu tamo, da mladi kralj mač sebi od njih sakuje i od Ktrag Jaske jabuku na balčaku napravi.

A kad Riva uze taj mač u ruku, čitava se Vaseljena oko mene zatrese i ja vrisnuh, jer puče mi pred očima ono što dotle videti ne mogah. Videh da Belgaratova će mi kćer-čarobnica jednom verna ljuba biti i tome se obradovah silno, al' videh i Dete Svetlosti što iz loze slabina Rivinih rodiće se da oruđe bude one Sudbine druge, one što kosi se s ovom koja daje mi Svrhu, i da svanuće dan kad ću se iz sna nekakva dugačka probuditi da na megdan stanem tom Detetu. Tog će dana dve Sudbine jedna na drugu udariti i samo će jedna pobediti i biti ona koja će se odigrati. Jedino ne videh koja će to biti.

Dugo se morih ovim pitanjem, ali odgovora mu ne nađoh. I tako hiljadu godina prođe, a i koja preko.

Jednom pozvah k sebi Zedara, mudra i pravična čoveka što poganim učenjima Aldurovim uteče i priđe mi da u službu se moju stavi, pa ga poslao na dvor naroda zmijskog u močvarama zapadnim. Bog njihov, Isa, beše lenj i vazdan spavaše, prepuštajući narod svoj što sebe nazivaše Nji-Isanima vladavini kraljice njihove. Njoj Zedar ponudu daje koja uhu njenom veoma mila beše.

Ona ubice posla na dvor naslednika Rivinih i ovi poklaše sve do jednog deteta, koje se u moru sinjemu udavi.

I tako se ono što videh izjalovi, jer kako se Dete Svetlosti roditi može kad više nikoga ne ostade da ga začne?

Tako se ja uverih da Svrha će moja ostvarena biti i da zlo Aldura i braće njegove neće uništiti svet što ga stvorih.

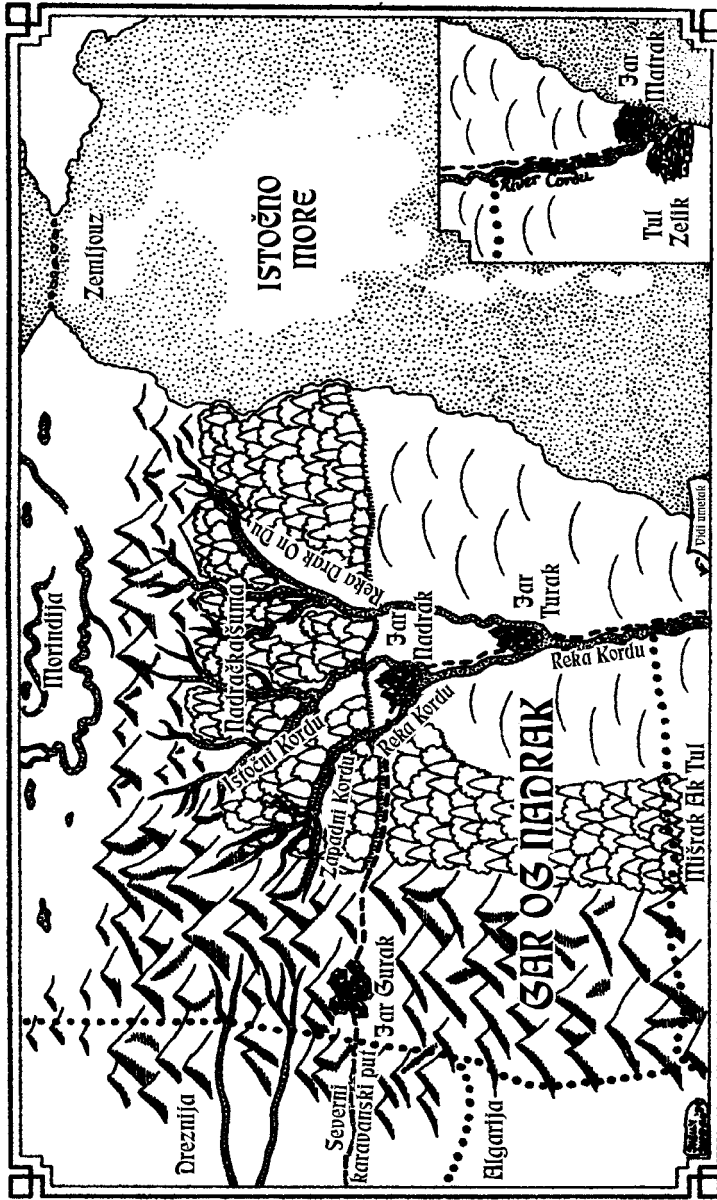
Od kraljevstava Zapada, što se uzdah u savete zlih bogova i čarobnjaka poganih, ostaće samo prah i pepeo. Ja praštati neću onima što udariše na mene i mnoga će patnja stići takve i nisko će pasti i na kolenima će sami sebe za žrtvu na oltaru mome nuditi.

Doći će dan kad svet vasceli biće pod mojom vlašću i svi narodi mojima će se zvati.

Počujte me, narodi, i plašite me se. Poklonite mi se, narodi, i obožavajte me. Jer ja sam Torak, večiti gospodar gospodara i večiti kralj kraljeva i bog jedini na ovome svetu što stvorih ga.

Prvi deo

GAR OG NADRAK

Prvo poglavlje

ZAISTA IMA NEČEG ŽALOBNOG u zvonjavi klepetuše, pomisli Garion. Kao da već nije dovoljno što mazga sama po sebi nije umiljata životinja, blaga nepravilnost u ritmu hoda davala je zvonu obešenom oko njenog vrata nekako tužan prizvuk. Bila je vlasništvo dreznijskog trgovca Mulgera, mršavog muškarca pronicljivog pogleda, odevenog u zeleni kaputić, koji je – za odgovarajuću cenu – dozvolio Garionu, Svilenome i Belgaratu da mu se pridruže na putu u Gar og Nadrak. Njegove su mazge bile natovarene svakojakom robom, a on je sâm nosio toliko predrasuda da je izgledalo kao da ni njegov teret nije ništa lakši. Kako mu se taj imućni zemljak od početka nije dopao, Svileni odmah poče da ga podbada ne bi li prekratio vreme dok su preko zatalasanih pustopoljina odmicali ka istoku i nazubljenim vrhovima na granici između Dreznije i zemlje Nadraka. Njihovi razgovori, neprestano na ivici svađe, išli su Garionu na živce gotovo koliko i dosadna jeka klepetuša.

Tolika njegova napetost imala je jasno određen uzrok – strah. Nije bilo svrhe da pokušava to da sakrije od sebe. Zagonetne reči Mrinskog kodeksa bile su mu objašnjene do poslednje sitnice. Pošao je na susret koji je zapisan još u praskozorje vremena i potpuno neizbežan, pošto ga nije predviđalo samo jedno, nego čak dva Proročanstva. Kad bi i uspeo da jedno od njih ubedi kako je sve to nekakva greška, drugo bi nastavilo da ga bez trunke milosti i obzira prema njegovim osećanjima vodi ka predskazanom susretu.

„Mislim da potpuno grešiš, Ambare“, reče Mulger Svilenom, govoreći preterano razgovetno, što neki ljudi čine kad se obraćaju onima koje istinski preziru. „Moja rodoljubivost, ili manjak iste, nema s tim nikakve veze. Dobrobit Dreznije zavisi od trgovine i ako vi iz obaveštajne službe nastavite da se predstavljate kao trgovci kako biste prikrili svoju pravu rabotu, uskoro *pošteni* Dreznjici nigde više neće biti dobrodošli.“ Izgleda da je Mulger, zahvaljujući urođenom šestom čulu koje je svim njegovim sunarodnicima, izgleda, urođeno, odmah shvatio da Svileni nije onaj za kog se predstavlja.

„Ma hajde, Mulgeru“, veselo mu se podsmehnu čovečuljak, „ne budi naivan. Svako kraljevstvo na svetu prikriva svoje uhode na potpuno isti način. I Tolnedranci to rade. I Murzi. Čak i Tuli. Šta bi ti hteo – da hodam unaokolo s tablom na kojoj piše 'uhoda'?“

„Pravo da ti kažem, Ambare, baš me lepo briga šta ti radiš“, odbrusi Mulger nabusito. „Samo ti kažem da mi je preko glave da me svuda podozrivo merkaju samo zato što se vama ne može verovati.“

Svileni mu se bezobrazno naceri. „Tako ti je to, Mulgeru. Bolje bi ti bilo da se navikneš, pošto se ama baš ništa neće promeniti.“

Trgovac ozlojeđeno prostreli čovečuljka pogledom, pa se iznenađeno okrete i odjaha natrag, da se malo druži sa svojim mazgama.

„Da nisi malo preterao?“, upita Belgarat prenuvši se iz dremeža u sedlu. „Ako ga naljutiš, prijaviće te graničarima i nikad neće moći ući u Gar og Nadrak.“

„Neće taj ni slovca da pisne, stari moj prijatelju“, umiri ga Svileni. „Ako to učini, zadržaće i njega zarad istrage, a nema tog trgovca pod kapom nebeskom koji u svom tovaru nema sakriveno nekoliko sitnica kojima tu nije mesto.“

„Zašto ga onda ne ostaviš na miru?“, upita Belgarat.

„Ubijam vreme“, odgovori Svileni, slegnuvši ramenima. „U suprotnom bih morao da uživam u pogledu, a istočna Dreznija mi je strašno dosadna.“

Belgarat nešto progundā, pa ponovo navuče sivu kapuljaču i nastavi da drema.

Garion se vrati svojim setnim mislima. Žbunje štipavice davalo je otužnu sivozelenkastu boju okolnim brežuljcima, između kojih je Severni karavanski put vijugao poput belog ožiljka. Nebo je već gotovo dve nedelje bilo tmurno, mada u tim oblacima ne beše ni nagoveštaja kiše. Karavan je kroz turobne predele polako odmicao ka goletnim planinama na obzorju.

Najviše ga je mučila nepravda koju mora da trpi. On ovo nije tražio. Nikada nije *želeo* da bude čarobnjak. Nije *želeo* da bude kralj Rive. Čak više nije bio siguran ni da *želi* da se oženi princom Se'Nedrom – mada se ozbiljno dvoumio kad je to posređi. Carska pricezica umela je da bude potpuno neodoljiva kad joj nešto treba, ali u ostalim se prilikama uglavnom otkrivala njena prava narav. Da je išta od svega ovoga svesno poželeo, nekako bi se pomirio s obavezom koju su mu nametnuli, ali njega niko ništa nije pitao i poželeo je da ravnodušnom nebu uputi pitanje: „Zašto baš ja?“

Jahao je kraj svog usnulog dede i slušao mrmorenje Aldurove kugle, mada je i ono već počinjalo da ga nervira. Oduševljenje tog dragulja, koji je neprestano pevao s jabuke velikog mača na Gariovim leđima, bilo je potpuno besmisleno. U redu je što se Kugla raduje susretu s Torakom, ali neće ona morati da stane pred angaračkog Zmajboga, niti će njena krv biti prolivena. Kad se sve uzme u obzir, njemu je toliko oduševljenje čudnog kamena bilo prilično jadnog ukusa.

Granica između Dreznije i Gar og Nadraka sekla je Severni karavanski put u uskoj, stenovitoj jaruzi, gde su se dva garnizona, dreznjijski i nadrački, gledala preko jednostavne rampe, napravljene od najobičnije vodoravne motke. Ona sama po sebi nije predstavljala nikakvu prepreku, ali je zbog simboličnog značaja bila moćnija od zidina Vo Mimbra ili Tol Honeta. S jedne njene strane nalazio se Zapad, a s druge Istok. Jednim jedinim korakom prelazilo se iz jednog sveta u drugi, potpuno drugačiji, i Garion je svim svojim bićem *želeo* da ne napravi taj korak.

Kao što je Svileni i predvideo, Mulger nije pominjao svoje sumnje ni dreznjijskim kopljanicima ni nadračkim vojnicima odevenima u kožu, i bez ikakvog su zadržavanja prešli granicu i našli se u

planinama Gar og Nadraka. Karavanski put je počeo da se penje uskom klisurom čijim je dnom proticao brzi potok. Kameni obronci bili su strmi, crni i turobni. Nebo se beše suzilo u prljavosivu traku, a jeka klepetuša odbijala se od stenja i mešala sa žuborom i pljuskanjem vode.

Belgarat se prenu iz sna i uznemireno stade da se osvrće. Brzim je pogledom dao Svilenom znak da ćuti, pa se nakašljao. „Ovde bismo ti zahvalili, vrli Mulgeru, i poželeli ti svakog dobra.“

Trgovac se upitno zagleda u starca.

„Napustićemo te na vrhu ove klisure“, mirno nastavi Belgarat ne promenivši izraz lica. „Posao nam tako nalaže“, dodade, neodređeno mahnuvši rukom.

Mulger na to zagunđa. „Ne želim da znam ništa o tome“, reče.

„Potpuno si u pravu“, na to će Belgarat. „Molim te da ne primaš k srcu Ambarove reči. On je šaljivdžija i često kaže nešto što ne misli samo da bi naljutio one oko sebe. Nije toliko loš kad ga malo bolje upoznaš.“

Mulger uputi Svilenom dug pogled, ali se uzdrža od bilo kakve opaske. „Nek vam je sa srećom, šta god da ste naumili“, reče mrzovoljno, više zato što je to red nego iz iskrene dobronamernosti. „Ti i taj momčić niste bili loši saputnici.“

„Tvoji smo dužnici, plemeniti Mugeru“, na to će Svileni, glumeći preteranu učtivost. „Tvoja gostoljubivost je bez premca.“

Trgovac ga ponovo pogleda pravo u oči. „Zaista mi se ne dopadaš, Ambare“, reče mrzovoljno, „i neka ostane na tome.“

„Srce će mi prepući“, isceri mu se Svileni.

„Smiri se“, procedi Belgarat.

„Ali zaista sam se trudio da ga odobrovoljim“, pobuni se Svileni. Starac mu okrete leđa.

„Ozbiljno jesam“, reče tad Svileni Garionu, tobože iskreno.

„Ni ja ti ne verujem“, odvrati on.

Svileni uzdahnu. „Niko mene ne razume“, tužno reče, pa se nasmeja i pojaha dalje, veselo zviždućući.

Na izlazu iz klisure ostaviše Mulgera, pa skrenuše levo od karavanskog puta i pođoše između stenja i kržljavog drveća. Zaustavi-

še se na vrhu obronka, gde su stajali i gledali za karavanom sve dok se nije izgubio s vidika.

„Kuda ćemo?“, upita Svileni čkiljeći ka oblacima što promicahu nebom. „Mislio sam da smo pošli u Jar Gurak.“

„I jesmo“, odgovori Belgarat i počeha se po bradi, „ali idemo izokola, tako da ćemo u grad da uđemo s druge strane. Mulgera njegova uverenja čine pomalo nepouzdanim saputnikom. Mogao bi da se negde izleti u nevreme. Osim toga, Garion i ja moramo pre toga nešto da obavimo.“ Starac se osvrnu oko sebe. „Eno, tamo ćemo“, reče pokazujući ka senovitoj plitkoj udolini skrivenoj iza vrha padine, pa ih odvede tamo i sjaha.

Svileni odvede njihovog tovarnog konja do bistrog jezerceta i priveza ga za obližnje osušeno stablo.

„Šta to moramo da obavimo, deda?“, upita Garion kad je sjahao.

„Taj tvoj mač je pomalo upadljiv“, odgovori starac. „Moramo nešto da preduzmemo ukoliko ne želimo da put nastavimo svaki čas odgovarajući na kojekakva pitanja.“

„Učinićete ga nevidljivim?“, upita Svileni pun nade.

„Može se i tako reći“, reče Belgarat. „Garione, otvori Kugli svoj um i pusti je da ti govori.“

Garion se namršti. „Ne razumem.“

„Samo se opusti. Kugla će sve sama da obavi. Veoma je uzbuđena zbog tebe i nemoj se iznenaditi ako počne da te zasipa predlozima. Njeno razumevanje stvarnog sveta pomalo je ograničeno. Samo se opusti i daj mislima da slobodno lutaju. Moram da razgovaram s Kuglom, a to mogu samo preko tebe, pošto nikog drugog neće da sluša.“

Garion se nasloni na drvo i um mu se istog trenu ispuni svakojakim čudnovatim prizorima. Svet koji se ukaza pred njim bio je obavijen plavičastom izmaglicom, a sve beše nekako ćoškasto, kao da se sastoji od ravnih površina i oštrih ivica, slično kristalu. Jasno je video sebe kako galopira s plamtećim mačem u ruci, dok mu s puta beže čitave horde ljudi bez lica. A onda mu u mislima resko odjeknu Belgaratov glas. „Prestani.“ Garion shvati da to nije bilo upućeno njemu, nego Kugli. Starčev glas tad pređe u mrmljanje i on počeh da nešto objašnjava i da deli uputstva. Ona druga,

kristalasta svest odgovarala mu je pomalo mrzovoljno, ali na kraju se nekako složiše i Garionov se um ponovo razbistri.

Belgarat je tužno odmahivao glavom. „Ponekad mi se čini da razgovaram s detetom“, reče. „Kugla nema nikakvu predstavu o brojevima i kao da uopšte ne može da pojmi značenje reči ‘opasnost.’“

„Još je tu“, primeti Svileni pomalo razočarano. „I dalje mogu da vidim mač.“

„To je zato što znaš da je tu“, objasni mu Belgarat. „Drugi ga neće primetiti.“

„Kako mogu da ne primete ovoliko čudo?“, pobuni se Svileni.

„Teško je to objasniti“, odgovori starac. „Kugla će prosto navesti ljude da ne obrate pažnju na nju, kao ni na mač. Ako se neko baš zagleda, videće da Garion nosi nešto na leđima, ali neće ga preterano zanimati šta je to. Štaviše, retko će ko obratiti pažnju i na samog Gariona.“

„Hoćete da kažete da je Garion sad nevidljiv?“

„Ne. Samo će izvesno vreme biti neupadljiv. Pođimo. Mrak brzo pada u ovim planinama.“

Jar Gurak bio je možda najružniji grad koji je Garion ikada video. Prostirao se s obeju strana zamučene rečice, a blatnjave, nepopločane ulice pele su se strmim obalama korita koje je voda usekla kroz stenje. Na okolnim obroncima nije bilo nikakvog rastiinja, već samo brojnih rudarskih okana i širokih iskopa, a između njih su se slivali prljavi potočići, koji su potom zagađivali reku. Čitav je grad izgledao nekako sklepano, kao da su građevine u njemu privremene. Sve je bilo sačinjeno od balvana i neobrađenog kamena, a nekoliko kuća dodatno pokriveno debelim platnom.

Ulice su vrvele od visokih, tamnopusutih i uglavnom pijanih Nadraka. Putnike je, čim uđoše u grad, dočekala strašna larma iz obližnje krčme i morali su da zastanu i sačekaju da dvadesetak meštana završi tuču u blatu, prilično se uspešno trudeći da jedni druge onesposobe ili čak osakate.

Sunce već beše počelo da zalazi kad su na kraju jedne prljave ulice pronašli gostionicu. Bila je to velika, četvrtasta zgrada s kamenim prizemljem i drvenom spratom, i stajama sa zadnje strane. Privezali su konje, iznajmili sobu za jednu noć i sišli u glavnu

prostoriju nalik ambaru ne bi li nešto večerali. Klupe su bile prilično klimave, a stolovi prekriveni mašču, mrvama i ostacima hrane. Dimljive uljane svetiljke visile su na lancima, ali se njihov vonj uopšte nije primećivo od mirisa kivanog kupusa. Prilično veliki broj trgovaca iz celog sveta, okupljenih u oprezna društvanca, sedeo je i večerao, ograđen zidovima nepoverenja.

Belgarat, Svileni i Garion sedoše za jedan slobodan sto i prionuše na varivo u drvenim činijama, koje im je doneo pripiti poslužitelj u musavoj kecelji. Kada su završili, Svileni se osvrnu ka otvorenim vratima sobe za kockanje i upitno pogleda Belgarata.

Starac odmahnu glavom. „Bolje nemoj“, reče. „Nadraci su prek narod, a odnosi sa Zapadom trenutno su prilično napeti. Nema svrhe tražiti nevolju.“

Svileni neveselo klimnu glavom u znak odobravanja, a onda otiđoše do stepeništa u zadnjem delu gostionice i popeše se do svoje sobe. Garion podiže sveću i zamišljeno se zagleda u ležajeve napravljene od grubih drvenih ramova s razapetom užadi, preko koje su bile prebačene kvrgave i ne baš čiste slamarice. Odozdo je dopirala nesnonsna larma iz sobe za kockanje.

„Čini mi se da se noćas nećemo naspavati“, reče.

„Rudarski gradovi se prilično razlikuju od seoskih imanja“, primeti Svileni. „Ljudima sa sela je udobnost potrebna čak i kad su pijani. Rudari nisu toliko fini.“

Belgarat sleže ramenima. „Smiriće se uskoro. Većina njih neće budna dočekati ponoć.“ Potom se obrati Svilenom. „Ujutru, čim se otvore prodavnice, idi i nabavi nam neku drugu odeću, po mogućstvu polovnu. Niko neće obratiti pažnju na nas budemo li izgledali kao tragači za zlatom. Nabavi i pijuk i dva malja za kamen. Privezaćemo ih na prtljag tako da se dobro vide.“

„Sve mi se čini da ste ovo već radili.“

„Nekoliko puta. Malo maskarade nije na odmet. Kopači zlata nisu baš sasvim zdravi u glavu, tako da se niko ne iznenadi kad se pojave na kakvom čudnom mestu.“ Starac se tu nasmeja. „Jednom sam čak i našao zlato. Žilu debelu kô tvoja ruka.“

Čovečuljak se odmah uozbilji. „Gde?“

Belgarat slegnu ramenima. „Tamo negde“, reče neodređeno. „Ne sećam se tačno gde.“

„Belgarate“, ozlojeđeno će Svileni.

„Nismo zato došli ovamo“, reče starac. „Hajdemo na spavanje. Hoću da sutra što ranije odemo odavde.“

Oblaci koji su ih nedeljama pratili prekonoć se raščistiše i Gariona dočeka zlačana svetlost sunca koje se probijalo kroz prljavi prozor. Belgarat je sedeo za grubim stolom na drugom kraju sobe i proučavao mapu na pergamentu, a Svileni već beše izašao.

„Već sam pomislio da ćeš spavati do podneva“, reče starac kad se Garion uspravi i poče da se proteže.

„Dugo nisam mogao da zaspim“, odgovori mu on. „Oni dole su bili baš glasni.“

„Takvi su ti Nadraci.“

Jedna misao tad iznenadi Gariona. „Šta misliš“, reče, „šta sad radi tetka Pol?“

„Verovatno spava.“

„Ne *ovoliko* kasno.“

„Tamo gde je ona još nije svanulo.“

„Kako to misliš?“

„Riva je hiljadu i pet stotina liga zapadno odavde“, objasni Belgarat. „Sunce će tamo izaći tek za nekoliko sati.“

Garion trepnu. „Nikada nisam o tome razmišljao“, priznade.

„Nisam ni mislio da jesi.“

Uto se otvoriše vrata i Svileni unese nekoliko zavežljaja. Cep-teo je od besa. Bacio je sve na pod i otišao do prozora, sve vreme psujući sebi u bradu.

„Ko te toliko naljutio?“, blago ga upita Belgarat.

„Pogledajte ovo“, reče Svileni i pruži mu komad pergamenta.

„Šta s tim?“, upita starac, pa uze svitak i stade da čita.

„Sve je to završeno još pre mnogo godina“, besno će Svileni. „Zašto još nailazim na ovo?“

„Baš slikovit opis“, primeti Belgarat.

„Vidite li vi to?“, smrtno će uvređeno Svileni, pa se okrete ka Garionu. „Ličim li ja tebi na lasicu?“

„... je jedan huncut nalik lasici“, čitao je Belgarat, „prepredenog pogleda i špicastoga nosa. Poznat po tome što vara na kocki.“

„Dakle, stvarno...“

„Šta je to?“, upita Garion.

„Pre nekoliko godina imao sam s ovdašnjim vlastima manji nesporazum“, osorno će Svileni. „Zaista ništa ozbiljno... Ali *ovo* i dalje kruži.“ Ljutito je pokazao na pergament koji je Belgarat znatiželjno iščitavao. „Čak su toliko daleko otišli da su ponudili i *nagradu*.“ Zastao je na tren. „Doduše, priznajem da mi laska iznos nagrade“, dodao je.

„Jesi li nabavio ono po šta sam te poslao?“, upita Belgarat.

„Naravno.“

„Presvucimo se, onda, pa da krenemo, pre nego što nam tvoja iznenadna slava navuče rulju na vrat.“

Iznošena nadračka odeća bila je sašivena pretežno od kože, a činile su je uske crne pantalone, pripijeni prsluci i lanene tunike s kratkim rukavima.

„Obuću nisam ni tražio“, reče Svileni. „Nadračke čizme su prilično neudobne, valjda zato što ovde niko još nije primetio da se levo stopalo razlikuje od desnog.“ Kicoški je naherio šiljatu pusta-nu kapu. „Kako vam se čini?“, upita i zauze pozu.

„Uopšte ne liči na lasicu, zar ne?“, Belgarat će Garionu.

Svileni ga zgroženo pogleda, ali ne reče ni reč.

Sišli su, izveli konje iz staje i krenuli. Čovečuljak je izgledao ogorčeno sve dok nisu izjahali iz Jar Guraka. Kad stigoše na vrh brda severno od grada, on sjaha, pa uze kamen i besno ga zafrlja-či ka najbližim kućama.

„Da li ti je sada lakše?“, radoznalo upita Belgarat.

Svileni ponovo uzjaha, pa oholo šmrknu i povede ih niz padinu na drugoj strani.